

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Kerkstraat 33-35

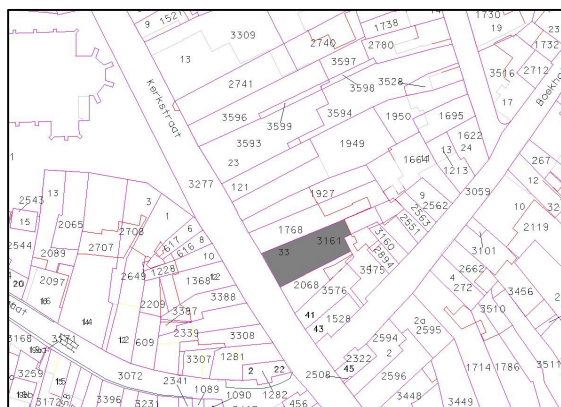
Monumentnummer : GM095

Straat : Kerkstraat
Huisnummer : 33 en 35
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 CL

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 3161

Naam object : ---
Bouwjaar : 1882 met oudere kern
Bouwstijl : neo-classicisme
Architect :
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : restaurant-woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 13-01-2014
Datum aanwijzing : 16-09-2014

Situering

Dubbel pand gelegen op aan de Kerkstraat centraal in de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat met de voorgevel langs de straat aan het trottoir.

Opbouw

Tweelaags pand op rechthoekige plattegrond met rechts achter een éénlaags aanbouw onder een zadeldak en een bakstenen topgevel. Het pand heeft een kelder, een begane grond, een eerste verdieping en een zolder onder twee aan de straatzijde met een

dakschild gekoppelde zadeldaken. Achter de hoofdmassa staat een éénlaags uitbouw. Boekholtstraat 5 fungeert als garage en achteringang van het pand.

Historie

De Kerkstraat maakt deel uit van de vroegste stadsuitleg uit de eerste helft van de dertiende eeuw. Het deel ten zuiden van de Boekholtstraat zal bij de stadsuitleg rond 1343 zijn ontstaan. De straat functioneert vanouds als verbinding tussen de Koepoortstraat en Ooipoortstraat, feitelijk de hoofdas van de historische stad.

Beknopte bouwgeschiedenis

Afgaande op de kadastrale minuut stond hier in 1832 reeds een pand, dat net als in de huidige situatie gekoppeld was. In 1882 is dit verbouwd ten behoeve van een drogisterij (bron: Haans 1990), uit welke tijd de gevel op de eerste verdieping bewaard is gebleven, een deel van de indeling en de kapconstructie boven nummer 35. Nummer 33 (links) kreeg rond 1927 een winkelpui, het rechterdeel in 1935. In 1972 werd de pui van nummer 33 vervangen, die van nummer 35 werd in 1976 vervangen.

In 1980 werden beide panden op de begane grond samengevoegd: de bouwmuur werd daar gesloopt en met stalen balken en kolommen opgevangen. Achter nummer 35 werd een grote keuken gerealiseerd, waartoe op de begane grond de linker bouwmuur van het voormalige slachthuis werd gesloopt. Op de verdieping werd een doorgang tussen beide panden gemaakt. Nadien werd een luifel in pagode-stijl aangebracht die in 1997 werd vervangen door het huidige exemplaar. In 2004 werd op de begane grond een brandwerend plafond aangebracht.

Exterieur

Tweelaags gepleisterde gevel, vier vensterassen breed, met een dubbele winkelpui op de begane grond en een dakschild met dakkapel boven het hoofdstel.

De winkelpui bestaat uit twee vrijwel gelijke delen met grote enkelruits ramen. In de rechter pui is een glazen toegangsdeur is opgenomen.

De gevel wordt geleed door gebosseerde hoek- en middenpenanten vanaf maaiveld tot het hoofdstel. De vier vensters op de verdieping zijn voorzien van gebosseerde geboorte- en sluitstenen, de onderdorpels zijn gepleisterd. De schuiframen met wisseldorpel zijn enkelruits, evenals de bovenramen.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een hoofdstel bestaande uit een architraaf, een vlak houten fries en een kroonlijst waarin de goot van het voorste dakschild is opgenomen. In de goot staat boven het linker geveldeel een dakkapel met gedrukt zadeldak en twee enkelruits draairamen. De dakvlakken zijn gedekt met grijs gesmoorde oude Hollandse dakpannen, de nok en hoekkepers met lood bekleed.

De twee achtergevels staan naast elkaar in elkaars verlengde en zijn samen als één geheel gepleisterd. Op de begane grond is rechts achter nummer 33 (vanaf de achterzijde rechts) een enkellaags keukenuitbouw geplaatst die verder niet wordt beschreven. Achter de linker gevel staat een derde vleugel dat een gemetselde achtergevel heeft met vlechtingen en diverse bouwsporen van dichtgemetselde vensters met ontlastingsbogen. Deze vleugel is minder breed als het hoofdhuis, zodat in het vrijliggende geveldeel van de gevel van nummer 35 een venster opgenomen. Dat heeft een zwaar gedimensioneerd grenen kozijn met kraal en een gemoderniseerde

raamvulling. De moderne vensters in de gevel van nummer 33 zijn hoger geplaatst en uitgevoerd met een zijlicht met draai- en klapraam. Het rechter kozijn heeft een glasdeur naar het platte dak van de uitbouw op de begane grond.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een over beide gevels doorlopende bakgoot op klossen met erboven de twee dakschilden van beide zadeldaken. In het dakschild van nummer 33 is is een vlakgedekte dakkapel opgenomen met enkelruits draairamen.

Interieur

Kelder: deze bevindt zich onder het rechter casco aan de straatzijde en is toegankelijk middels een luik tegen de rechter bouwmuur, dat toegang geeft tot een gemetselde, bakstenen trap.

De kelderruimte is overwelfd met twee kruisgewelven, onderling gescheiden met een gordelboog. Aan de straatzijde zijn met kleine steekgewelven, twee kelderlichten met gesmede diefijzers opgenomen.

Begane grond: dit is een vrijwel ongedeelde ruimte, waar ter plaatse van de bouwmuur tussen de twee casco's een aantal omtimmerde stalen kolommen staan. Rechtsachter is een bar gesitueerd met erachter de keuken. Links achter geeft een deur toegang tot de trap naar de bovenwoning. Alle ruimten zijn afgewerkt met verlaagde systeemplafonds en modern plaatmateriaal. Van de constructie of van oudere afwerkingen is niets in het zicht.

Eerste verdieping: de bovenwoning wordt bereikt door middel van een steektrap links achter in het linker casco. De indeling bestaat uit een centrale overloop van waar met moderne deuren enkele vertrekken centraal en aan de achterzijde kunnen worden bereikt, alsmede een grote kamer aan de straatzijde van het pand. Een steektrap geeft vanuit de overloop toegang tot de zolder. De verschillende vertrekken op de eerste verdieping zijn in het linker casco alle met zachtboardplafonds afgewerkt. De woonkamer aan de straatzijde wordt met twee vensters van daglicht voorzien. Deze zijn met modern timmerwerk afgewerkt. Een met een multiplexdeur afgesloten opening fungeert als doorloop naar een portaal en een L-vormige overloop in het rechter casco (Kerkstraat 35).

Het rechter deel van de verdiepingsplattegrond bestaat uit twee vertrekken aan de straat die elk met een vensters van daglicht worden voorzien. De plafonds van deze kamers zijn bij de bouw van de huidige voorgevelarchitectuur (rond 1880) verhoogd ten koste van een vlakke zoldervloer. Een steens dikke scheidingsmuur markeert de scheiding tussen de kamers aan de voorzijde en de L-vormige overloop met de kamer links aan de achterzijde. Ter plaatse van een dichtgezette trapopgang tegen de rechter bouwmuur is rond 1980 een douche gemaakt van modern plaatmateriaal. Het voorste deel van de overloop is met historische kraalschroten afgewerkt, de gang naar achteren met moderne schroten. Dit materiaal is ook veel toegepast in de kamer linksachter dat met een enkelruits draairaam van daglicht wordt voorzien. Zwaar gedimensioneerde eiken moerbalken, in de kamer voorzien van fraai gesneden en gaaf bewaard gebleven peerkraal sleutelstukken zijn in het zicht. Op een enkele plaats kon de aanwezigheid van eiken kinderbinten vastgesteld worden.

Achterin de gang voert rechts een houten steektrap naar de rechter zolder.

Vleugel achterzijde

Een deur geeft rechtdoor toegang tot de geheel afgetimmerde en van vertrekken voorziene zolder van de derde bouwmassa onder zadeldak. Mede door het ontbreken van de mogelijkheid in deze vleugel een bouwhistorische waarneming te doen wordt

deze hier verder niet beschreven, ofschoon het sterke vermoeden bestaat dat de vleugel een historische, mogelijk eiken, kapconstructie bezit.

Zolder: de zolder kan langs twee trappen bereikt worden en heeft een U-vormige plattegrond van twee zadeldaken met eindschild die aan de straatzijde met een breed dakschild zijn gekoppeld. De kapconstructie is in de voorste helft van de zolder in het zicht en bestaat boven het linker deel uit een viertal dekbalkgebinten die zijn samengesteld uit hergebruikte eiken gebinten, aangevuld met grenenhout en geschild rondhout. De gebinten zijn met flieringbalken in de lengte gekoppeld en vangen de daksporen op die deels uit geschild rondhout, deels uit eikenhout bestaan en in de nok met een gording zijn vastgespijkerd. In de achterste helft is met plaatmateriaal een overloop en een kamer getimmerd, die met twee draairamen in een dakkapel van daglicht wordt voorzien.

De kapconstructie van het *rechterscasco* is rond 1900 integraal vernieuwd en is uitgevoerd als sporenkap van machinaal gezaagd naaldhout. De sporenparen zijn om en om voorzien van laag geplaatste haanhouten, die met gespijkerde korbeels die in dwarsrichting voor stabiliteit zorgen en in de lengterichting zijn over de haanhouten flieringbalken gespijkerd om de ongeschoorde sporen op te vangen.

De vloer van deze zolder is aan de straatzijde circa een halve meter hoger. De positie van het hoogteverschil komt overeen met de positie van de steeds dikke tussenmuur op de eerste verdieping en mogelijk met de locatie van de kelder aan de straat. Het hoger gelegen deel van de vloer is naast het hoogteverschil voorzien van een vloerluik met ring. De oude steektrap om via het luik op zolder te komen lag ten tijde van het bezoek op het luik. Op de rechter zolder is links achterin een kamer afgetimmerd, rechts achterin voert een steektrap naar de eerste verdieping.

Bouwdossiers

05-03-1935	maken nieuwe winkelpui en aanpassen slachtplaats
23-02-1972	het vervangen van de winkelpui nummer 33
28-08-1972	het vergroten van winkel en nieuwbouw magazijn achter nummer 33
28-06-1976	vervangen winkelpui nummer 35
10-06-1980	het vervangen van de pui van nummer 33, het verwijderen van de bouwmuur op de begane grond en maken nieuwe keuken
02-1986	nieuwe luifel voorgevel
11-11-1997	maken nieuwe luifels voorgevel
03-02-2004	het maken van een nieuw brandwerend plafond

Literatuur

- F.A.C. Haans en H.J. van Cappelleveen, *Beschrijving Kerkstraat 33/35*, 5-5-1990 (adviesnr. 47)

Waardering

Pand bestaande uit twee middeleeuwse kernen die in de negentiende eeuw zijn verbouwd en samen het huidige aanzien hebben gekregen. Het pand is voor wat betreft schaal, verschijningsvorm en gevelarchitectuur redelijk goed bewaard gebleven. Storend zijn beide winkelpuien. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de (verhoudingen van de) voorgevelarchitectuur, de historisch gebonden ligging aan de straat en het verband tussen het gebouw en de verkaveling (verkavelingscontinuïteit) en de historische bouwmassa met kelder, balklagen en kapconstructies.

Kerkstraat 33-35 is van belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische en stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde. Het pand is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van neoclassicistische architectuur uit de late negentiende eeuw.

Het pand is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie.

Het pand is cultuurhistorisch van belang als voorbeeld van een historisch binnenstadspand dat in architectuur, verschijningsvorm en gebruik representatief is voor oude huizen in de historische stadskern.